

סילבוס לימודי שדה שנה ב' – שנה"ל תשפ"ד

סטודנטים וסטודנטיות יקרים/ות,

לקראת השתלבותכם בלימודי השדה בשנת הלימודים תשפ"ד להלן סילבוס לימודי שדה כללי ומתווה ההכשרה המעשית.

כנס הכשרה מעשית לסטודנטים שנה ב' יתקיים באוניברסיטה ביום רביעי, תאריך 18/10/23, בין השעות 9:00-14:00.

ההכשרה המעשית בשירותים בשדה תחל ביום שני, תאריך 23/10/23, ותסתיים ביום רביעי, תאריך 19/6/24.

המטרה העיקרית של לימודי השדה הינה לאפשר לסטודנט/ית התנסות על פי הגישה הרב-מתודית בהתערבות עם יחידים, משפחות, קבוצות וקהילות בסוכנויות השונות המספקות שירותי עבודה סוציאלית.

בתהליך ההתנסות, מספקת הסטודנט/ית בפועל שירות של עבודה סוציאלית ללקוחות המייצגים את מגוון האוכלוסייה הנזקקת. עבודת הסטודנט/ית מלווה בהדרכה אינטנסיבית של מדריך/ה שהוסמך/ה לכך על-ידי היחידה ללימודי שדה. מטרת ההדרכה הן: ללמד את הסטודנט/ית מיומנויות מקצועיות, לעזור לו/ה לפתח מודעות לעצמו/ה ולאחרים, לתמוך בו/ה ולפקח על איכות עבודתו/ה. כל זאת תוך שמירה על הערכים והאתיקה המקצועיים.

תוצאות הלמידה בשדה – בסיום לימודי שדה שנה ב' אנו מצפים כי הסטודנט/ית י/תהיה מסוגלת:

- לפעול ברמות התערבות שונות בהתאם לערכי המקצוע והקוד האתי
- לזהות ולהעריך את מערכת הלקוח מצבו ומערכות בחייו בהקשר: איתור מרכיבי הבעיה המרכזיים והצרכים המרכזיים של מערכת הלקוח וסביבתו, דפוסיו הרגשיים וההתנהגותיים והאפיונים העיקריים של יחסי הגומלין שלו עם מערכות פורמליות ובלתי פורמליות
- לפתח תוכנית התערבות עם מטרות ותוצאות מצופות ולהפעילה בהתערבויות בפרטים ובקהילות
- לסייע למערכת הלקוח בעיבוד רגשותיו התנהגותיו והכרה בכוחות ההתמודדות שלו
- להכיר ארגונים ושותפים לקידום זכויותיהם וצרכיהם של אוכלוסיות הלקוחות
- לפתח כשירות רב תרבותית
- לדעת לקבל ולהעביר משוב
- לפתח יכולת לשימוש יעיל בהדרכה ויישום תכני ההדרכה
- לדעת לסיים ההתערבויות הן ברמה הרגשית והן ברמה הקוגניטיבית.
- להכיר התערבויות של מקצוע העבודה הסוציאלית בעת משבר ולהתנסות בהן במידת הצורך

להלן נהלי ההכשרה:

1. הימים המוקדשים ללימודי שדה הם ימים ב' ו- ד'. על הסטודנטים/יות לעבוד **16 שעות** בשבוע אשר יתוכננו יחד עם המדריך/ה ובהתאם לצרכים המקצועיים. השעות מוקדשות לעבודה ישירה עם הלקוחות, המערכות, פרויקט קהילתי/קבוצתי כולל עבודה אדמיניסטרטיבית שקשורה לטיפול בלקוחות ובפרויקט והדרכה פרטנית וקבוצתית (בשירותים מסוימים ניתנת גמישות לחלוקת ימי ההכשרה ל- 3 ימים בשבוע).
2. שעות ההכשרה יכולות להיות גם **בשעות אחר הצהריים** בהתאם לצרכי הארגון והלקוחות
3. כל סטודנט/ית י/תתפל ב-5 לקוחות אינטנסיביים כל שבוע, לאורך כל השנה, התנסות בקלט (אינטייק), הפעלת פרויקט קהילתי, השתתפות בפעילויות של מערכת הסוכנות וכן התערבות בחירום עפ"י הצורך.
4. **חלוקת שעות ההכשרה תכלול** – התערבויות פרטניות וטיפול בסוגיות שעולות בטיפולים, 3-4 שעות שבועיות של התערבות בפרויקט קהילתי, השתתפות בפעילויות ארגוניות מערכתיות, כתיבה והדרכה.
5. לימודי השדה ילוו בהדרכה אישית אחת לשבוע, במועדים קבועים מראש, ללא הפרעות חיצוניות. משך ההדרכה בין שעה וחצי לשעתיים. ההדרכה תכלול התייחסות **לכלל** משימות ההכשרה לדוחות, לחוויית הלמידה ולדילמות של הסטודנט/ית.
6. על הסטודנט/ית להגיש דו"חות למטרות הדרכה **לפני מועד ההדרכה** על פי הנחיות לרישום המצויות במודל לימודי שדה – רישום למטרות הדרכה. יש להגיש דו"חות על העבודה הפרטנית והקהילתית למדריך/ה לאורך כל השנה, ללא קשר למספר דוחות מינימום לקראת ההערכה, דוח תהליכי ייכתב על **כל** המפגש עם המטופל.
7. אחת לשבועיים תיערך הדרכה קבוצתית. ההדרכות הקבוצתיות מתקיימות בארגונים בשדה/באוניברסיטת חיפה (על החלוקה לקבוצות, המקום, תאריכים ושעות תבוא הודעה נפרדת). במהלך השנה יצקיימו מספר מפגשי הדרכה בזום (המועדים יפורסמו מראש).
8. במסגרת ההכשרה המעשית יתקיימו סיורים וימי למידה על חשבון ימי ההכשרה. ההשתתפות בימים אלו הינם חובה.
9. במידה ועולים קשיים או מתעוררות שאלות והתלבטויות סביב תהליך ההדרכה (תכנים, זמנים ויחסים), יש להתייעץ באופן מיידי עם מרכז/ת מרכז הלימוד.

10. **תנאי בסיס** להכשרה המעשית יכללו :

- טיפול פרטני - לפחות 5 לקוחות אינטנסיביים לאורך השנה, מפגש שבועי קבוע
  - הגשת דוחות תהליכיים - דוח תהליכי אחד בשבוע (לא פחות מ-12 דוחות בסמסטר א' כולל חופשת סמסטר ו-12 דוחות בסמסטר ב' כבסיס לקיום ההערכה)
  - הגשת דוחות תמציתיים, שני דוחות בשבוע (לא פחות מ-24 דוחות בסמסטר א' כולל חופשת סמסטר ו-22 בסמסטר ב') כבסיס לקיום ההערכה
  - הגשת לפחות 16-20 תכניות תכנון עבודה שבועיות (שנתי)
  - תיעוד בתיקי לקוחות
  - לפחות 10 סיכומי פגישות – סביב האוריינטציה או מפגשים מקצועיים אחרים במהלך שנת הלימודים
  - **התערבות קהילתית**: כתיבת פרופיל קהילתי וכתיבת תכנית עבודה לפרויקט קהילתי, התערבות בפרויקט קהילתי בהיקף 60-80 שעות (בין 3-4 שעות שבועיות לאורך השנה) וניהול תיק פרויקט, הכנת מצגת מסכמת של הפרויקט הקהילתי והצגתה בפני צוות הסוכנות
  - כתיבת סיכום טיפול על כל הלקוחות.
  - השתתפות בפעילויות מקצועיות נוספות במסגרת ההכשרה המעשית
  - השתלבות בפעילות החירום של הארגון בהתאם למצב, לדרישה/צורך
  - הדרכה פרטנית (בהיקף 52-62 שעות שנתיות)
- אי עמידה בדרישות אלו עלולה לגרום כישלון בלימודי שדה**

11. **נוכחות בלימודי שדה**

כל ימי אירועי בית הספר (ימי עיון, סיורים, היום הבית ספרי וכדומה) גם אם הינם מעבר למערכת השיעורים הרגילה, הם חלק מחובת הנוכחות של הסטודנטים. אי נוכחות בכל או בחלק מימי העיון מסיבה לא מאושרת, כמו גם איחורים מעבר לרבע שעה ממועד האירוע, יגררו הורדה של עד 10 נקודות מציון בקורס "שיטות התערבות שנה ב".

על כל היעדרות מלימודי שדה יש להודיע מיד למדריך/ה האישי/ת. היעדרות כאמור תתאפשר אך ורק במצבים של חולי, מילואים, שמחות (אישיות) או להבדיל אירועים טרגיים במשפחה (רק במעגל הראשון), וכן בחופשות המאושרות על ידי האוניברסיטה (חופשת לידה, מילואים וחופשות חג לפי התקנון האוניברסיטאי), והכל בתנאי שיוצג בפני המדריך/ה אישור מגורם מוסמך המעיד על סיבת היעדרות.

במקרים של היעדרות חד פעמית מהסיבות המפורטות למעלה, שלא יעברו על 4 פעמים בשנה, אין צורך להחזיר ימי ההכשרה החסרים, זאת במידה ואין פגיעה בצרכי לקוחות הארגון ובצרכי הלמידה של הסטודנט/ית לפי שיקול דעת המדריך/ה.

בכל מצב של היעדרות של פעמיים ברצף יש צורך להשלים את ימי ההכשרה החסרים, זאת בתיאום עם המדריך/ה ועל פי צרכי הפונים והשירות, אופן החזרה יתואם עם מרכז/ת מרכז הלימוד.

כל היעדרות מעל 4 ימי הכשרה ברצף (מכל סיבה שהיא) או באופן כללי מעל 4 ימי היעדרות מההכשרה, יובא הנושא לדיון ביחידה ללימודי שדה לצורך קבלת החלטה לגבי האפשרות להמשיך ההכשרה של הסטודנט/ית, השלמתה במועד מאוחר יותר או הפסקתה. היחידה ללימודי שדה תקבל החלטה על פי הערכת התפקוד של הסטודנט/ית בהכשרה לפני ההיעדרות, משך ההיעדרות הצפוי ועל פי האפשרות האישית והארגונית לאפשר השלמת תהליך למידה.

יציאה למילואים מחייבת הודעה מראש עם קבלת הצו. המדריך/ה והסטודנט/ית יסכמו כיצד יושלם החסר ואיך יעובד הנושא עם הפונים.

סטודנטית היולדת במהלך השנה זכאית לחודש חופשת לידה אותה עליה להשלים עם שובה ללימודי שדה.

נוכחות בהדרכה קבוצתית

מובהר כי הדרכה קבוצתית הינה חלק ממכלול ההתנסויות בלימודי שדה והיעדרות ממנה כמוה כהיעדרות מלימודי השדה.

לא תתאפשר היעדרות מהדרכה קבוצתית. ניתן להעדר מהדרכה קבוצתית עד פעמיים במשך כל שנת הלימודים אך ורק לפי הסיבות המפורטות לעיל תוך הצגת אישור והודעה מוקדמת: מחלה, לידה, מילואים****, חתונה (אישית) או להבדיל אירועים טרגיים במשפחה (רק במעגל הראשון), והכל בתנאי שיוצג בפני המדריך/ה אישור מגורם מוסמך המעיד על סיבת ההיעדרות.

על כל היעדרות מהדרכה קבוצתית יש להודיע מיד למדריך/ה הקבוצתי.

בכל מקרה של היעדרות מההדרכה הקבוצתית / יתדרש הסטודנט/ית להגיש עבודה השלמה על תכני המפגש. סטודנט/ית שלא ת/יעמוד בקריטריונים הנ"ל לא ת/יוכל לעמוד בתנאי המעבר של לימודי השדה.

12. הפסקת לימודים

- סטודנט/ית המבקשת להפסיק את לימודי השדה שלו/ה במהלך השנה, ת/יגיש בקשה מנומקת למדריך/ה, לראש היחידה ללימודי שדה ולראש תכנית הבי"א.
- הפסקת לימודי השדה תתואם עם המדריך/ה מבלי לפגוע בפונים ובפרויקט. על הסטודנט/ית לקבל אישור מהיחידה ללימודי שדה שאין קשיים ובעיות המצריכים דיון עם היועץ לענייני סטודנטים (לאחר מכן ת/יקבל אישור מראש תכנית הבי"א על הפסקת לימודיו/ה).
- הפסקת לימודים של הסטודנט בהכשרה המעשית מצד האוניברסיטה יכולת להיות על רקע אי עמידה בדרישות הסילבוס ובתנאי הבסיס להערכת סוף סמסטר, עקב היעדרויות מההכשרה או מהדרכה, עקב בעיות בתפקוד האתי, עקב כישלון בהערכת סוף הסמסטר או עקב אי התאמה או עקב כישלון בקורסי הליבה. במידת הצורך ועל פי שיקול ראש היחידה וראש התוכנית ייפתח הליך ייעוץ לבחינת המשך הלימודים / ההכשרה.
- במידה ויש בעיות, קשיים המצריכים דיון, ת/יוכל הסטודנט/ית לחזור ללימודי שדה רק לאחר פניה שלו/ה ודיון עם היועץ לענייני סטודנטים.

13. אתיקה והתנהגות מקצועית

- על הסטודנטים לגלות התנהגות ההולמת את מקצוע העבודה הסוציאלית בהתאם לכללי האתיקה, הסודיות והמשמעת החלים על עו"ס. דיווחי הסטודנט/ית חייבים להיות בהלימה ובהתאמה מדויקת לעשייה.
- דיווחי הסטודנט/ית חייבים להיות בהלימה ובהתאמה מדויקת לעשייה.
- חל איסור מוחלט להוציא כל מידע בעל פה, כתוב או מצולם הקשור לקוחות שלא במסגרת ההדרכה ו/או ללא קבלת הסכמת המדריך/ה. אין לצלם ולפרסם את לקוחות השירות ללא קבלת אישור מגורם רשמי מוסמך בארגון.
- מצופה מן הסטודנטים לגלות רגישות ביחסם ללקוחות, להפנים את ערכי המקצוע ועקרונות התנהגות מקצועיים ולהפגין מוסר עבודה גבוה.
- במצבים בהם יש אי בהירות אתית לגבי סוגיות בהכשרה על הסטודנט/ית לשתף את המדריך/ה ולקבל הכוונה והדרכה לפעולה.
- סטודנטים שעל פי חוות דעתם של המדריך/ה האישי ו/או הקבוצתי אינם מתאימים למקצוע העבודה הסוציאלית, עקב אחת מן הסיבות לעיל או עקב סיבות אחרות, יזומנו על ידי ראש תכנית הבי"א להערכה במסגרת "ייעוץ לענייני סטודנטים" וההחלטות שיתקבלו בהליך זה עלולות להביא להפסקת לימודי השדה שלהם לאלתר ואף להפסקת לימודיהם בבית הספר לעבודה סוציאלית.

14. כל ההודעות לסטודנטים מטעם היחידה ללימודי שדה במהלך השנה יועברו בלוח המודעות של מודל לימודי שדה.

15. לעיתים נתקלים הסטודנטים בשאלות, ספקות, התלבטויות או קשיים בהדרכה או בהתנסות בלימודי שדה. חשוב ורצוי שסטודנטים אלו יפנו מיד ל מרכז/ת מרכז הלימוד לשיתוף והתייעצות. מומלץ לא לדחות את הטיפול בקשיים. ככל שהזמן עובר עלולים הקשיים להחריף והטיפול בהם יהפוך למורכב ולמסובך.

16. פירוט מרכזי הלמידה :

ביחידה ללימודי שדה 5 מרכזי לימוד. להלן המרכזים ושמות מרכזיות המרכזים :

מרכז לימוד	שם מרכז/ת	טלפון	דוא"ל
קריות	עו"ס צביקה יעקבי	052-2268753	zjacoby@staff.haifa.ac.il
עיריית חיפה	עו"ס מרים סולומון	054-5265254	msolomon@staff.haifa.ac.il
סביבות חיפה	עו"ס מדלן שמשום	054-5411078	msimsum@staff.haifa.ac.il
גליל מערבי והעמקים	עו"ס אחלאם חטיב אגא	054-5419248	akhattib-@staff.haifa.ac.il
חוף השרון והגליל	עו"ס סאמיה עטאללה סמאען	054-4636823	ssiman@staff.haifa.ac.il

17. מועדים להגשת הטפסים המלווים את תהליך ההדרכה

להלן תאריכי הגשת הטפסי המלווים את תהליך ההדרכה לאורך השנה:

את הטפסים על הסטודנטים להוריד ממודל לימודי שדה ולהביאם למפגש ההדרכה בתאריך שנקבע עם המדריך/ה.

הנכם מתבקשים לשמור על הגשת הטפסים בתאריכים שנקבעו ולהגישם באמצעות מודל לימודי שדה למרכז/ת.

האחריות להגשת ההערכות והטפסים למרכז/ת מרכז הלימוד היא של הסטודנטים.

על הסטודנט/ית לקרוא ולהכיר את טפסי ההערכות בתחילת השנה.

סוג הערכה	מועד הגשה	למי מגישים
חוזה ראשוני	עד לתאריך 2/11/23	ישמר אצל המדריך/ה לשם הצגה בעת ביקור מרכז/ת מרכז הלימוד בשירות, במידה וההכשרה לא נעשית בימים ב+ד יש להעביר אותך למרכז/ת
הגשת מסמך פרופיל קהילתי	עד לתאריך 30/11/23	יוגש למדריך/ה לבדיקה והתייחסות בהדרכה ויוצג למרכז/ת מרכז הלימוד בביקור/ או על פי הנחיית מרכז/ת מרכז הלימוד
אבחנה חינוכית	עד לתאריך 14/12/23	תסרק ותוגש ע"י הסטודנט/ למודל לימודי שדה
תכנית עבודה של פרויקט קהילתי/ קבוצתי	עד לתאריך 28/12/23	תוגש בפורמט וורד ע"י הסטודנט/ית למודל לימודי שדה
הערכת סמסטר א'	עד לתאריך 22/2/24	תסרק ותוגש ע"י הסטודנט/ית למודל לימודי שדה
רפלקציה על הדרכה קבוצתית וסמסטר א'	עד לתאריך 22/2/24	תכתב ותוגש ע"י הסטודנט/ית למודל לימודי שדה
הערכת סמסטר ב'	עד לתאריך 20/6/23	תסרק ותוגש ע"י הסטודנט/ית למודל לימודי שדה
סיכום הפרויקט הקבוצתי/קהילתי	עד לתאריך 20/6/24	קובץ וורד יוגש ע"י הסטודנט/ית למודל לימודי שדה
הערכת הדרכה קבוצתית	עד לתאריך 20/6/24	תתקיים פגישה אישית בין הסטודנט/ית והמדריך/ה הקבוצתית ימולא ע"י המדריך/ה הקבוצתית – מרכז/ת מרכז הלימוד

רק לאחר קבלת כל הערכות הנ"ל ובדיקתן ע"י מרכז/ת מרכז הלימוד, יימסר למזכירות תלמידים ציון "השלים" בלימודי שדה. **באחריות הסטודנט/ית להשאיר בידי/ה עותק להערכות שהגיש/ה.**

16. לוח חופשות בלימודי שדה: (****הלוח המלא בנספח)

החופשות בלימודי שדה מתקיימות בהתאם ללוח החופשות האוניברסיטאי פרט למקרים הבאים

1. בחירות לרשויות המקומיות – יום שבתון – יום שלישי, תאריך 31/10/2023

2. בחופשת הסמסטר יעבדו הסטודנטים יום אחד בכל שבוע, לאורך כל החופשה, בתיאום מראש עם המדריך/ה. במידה והטיפול בפונים, ההתערבות בפרויקט הקהילתי/קבוצתי דורשים מעורבות נוספת, על הסטודנט/ית לבוא ימים נוספים.

4. חופשת הפסח על הסטודנטים לקיים יום הכשרה אחד בין התאריכים 17/4-18/4 בתיאום עם המדריך וצרכי הלקוחות והארגון.

5. חופשת יום הסטודנט/עיד אל פיטר/נבי שועיב במידה וימי החופש האקדמיים יתקיימו ביום הכשרה על הסטודנטים להשלים ימים אלו על מנת להגיע למכסת ימי הכשרה על פי הנדרש על ידי רשם העובדים הסוציאליים. השלמת הימים תעשה בתיאום עם המדריך/ה ובידוע מרכז/ת מרכז הלימוד

6. בתקופת חודש הרמדאן ההכשרה מתקיימת כסדרה ועל הסטודנטים למלא את מכסת ההתערבויות והשעות. במידה ויש קושי ארגוני בנושא, יש לבנות תכנית להשלמת השעות בתיאום עם מרכז/ת מרכז הלימוד ושליחת תכנית השלמה כתובה.

צוות היחידה ללימודי שדה מאחל לכם שנת לימודים פוריה ומשמעותית

בברכה,

עו"ס תמי הנדלמן בן שמעון,

ראש היחידה ללימודי שדה

לוח שנת הלימודים תשפ"ד 2023/2024

סמסטר א' - סמסטר חורף

תחילת הלימודים:

אירוע פתיחת שנת הלימודים:

טקס יום הזיכרון ליצחק רבין ז"ל:

חופשת חנוכה:

חופשת חג המולד:

סיום סמסטר א':

יום ראשון, ל' תשרי, תשפ"ד, 15.10.23
יום רביעי, ג' חשוון, תשפ"ד, 18.10.23 (בין השעות 14:00-12:00)
יום חמישי, י"א בחשוון, תשפ"ד, 26.10.23 (בין השעות 14:00-12:00)
יום ראשון, כ"ז כסלו תשפ"ד, 10.12.23
יום שני, י"ג טבת, תשפ"ד, 25.12.23
יום שלישי, ו' בשבט, תשפ"ד, 16.01.24

*בחינות סמסטר א':

מועד א': מיום שלישי, ו' שבט, תשפ"ד, 16.01.24, עד יום שישי, ל' שבט, תשפ"ד,
09.02.24

מועד ב': מיום ראשון, ב' אדר א', תשפ"ד, 11.02.24, עד יום שישי, כ"א אדר א', תשפ"ד,
1.03.24

סמסטר ב' – סמסטר אביב

תחילת הלימודים:

תענית אסתר:

חופשת פורים:

חופשת פסח:

ערב יום הזיכרון לשואה ולגבורה:

עצרת יום הזיכרון לשואה ולגבורה:

יום ראשון, כ"ג אדר א', תשפ"ד, 03.03.24
יום חמישי, י"א אדר ב', תשפ"ד, 21.03.24 (הלימודים מסתיימים בשעה 18:00)
יום ראשון, י"ד אדר ב', תשפ"ד, 24.03.24
מיום רביעי, ט' ניסן, תשפ"ד, 17.04.24, ועד יום שני, כ"א ניסן, תשפ"ד, 29.04.24
הלימודים יתחדשו ביום שלישי, כ"ב ניסן, תשפ"ד 30.04.24
יום ראשון, כ"ז ניסן, תשפ"ד, 05.05.24 (הלימודים מסתיימים בשעה 18:00)
יום שני, כ"ח ניסן, תשפ"ד, 06.05.24 (בין השעות 12:00-10:00)

ייקבע בהמשך

*** חופשת סיום צום הרמדאן (עיד אל

פיטר):

עצרת יום הזיכרון לחללי צה"ל:

יום הזיכרון לחללי צה"ל (אין לימודים):

חופשת יום העצמאות:

יום הסטודנט:

חופשת חג השבועות:

סיום סמסטר ב':

יום ראשון, ד' אייר, תשפ"ד, 12.05.24 (בין השעות 14:00-12:00)
(הלימודים מסתיימים בשעה 18:00)
יום שני, ה' אייר, תשפ"ד, 13.05.24
יום שלישי, ו' אייר, תשפ"ד, 14.05.24
ייקבע בהמשך
יום שלישי, ה' סיון, תשפ"ד, 11.06.24, עד יום רביעי, ו' סיון, 12.06.24
יום שישי, ט"ו סיון, תשפ"ד, 21.06.24